

(Öğretmen Adayları, Öğretmenler ve İdareciler İçin)
**EĞİTİMDE ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ VE PROJE
HAZIRLAMA**

Editör

Doç. Dr. Mustafa AKILLI

...Geleceğin Fikirleri...

(Öğretmen Adayları, Öğretmenler ve İdareciler için)

EĞİTİMDE ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ VE PROJE HAZIRLAMA

Editör: Mustafa AKILLI

Yazarlar:

Selahattin TURAN - Ataman KARAÇÖP - Muhammet Hanifi ERCOŞKUN - Mustafa AKILLI -
Ramazan CANSOY - Taner ATMACA - Tufan İNALTEKİN - Betül ALATLI - Hayriye Merve ERİŞ HASIRCI
Ceren MUTLUER - Elif SEZER BAŞARAN - Seval KULA KARTAL

ISBN: 978-625-8499-52-0

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Sadık HANGÜL

1. Baskı: Ankara | Eylül, 2022

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1 Yenimahalle/ANKARA,

Tel: 0 312 395 85 71

Yayıncı Sertifika No: 41575

Matbaa Sertifika No: 47479

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetekyayincilik@gmail.com

(Öğretmen Adayları, Öğretmenler ve İdareciler için)
**EĞİTİMDE ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ VE
PROJE HAZIRLAMA**

Editör

Doç. Dr. Mustafa AKILLI

Yazarlar

Prof. Dr. Selahattin TURAN

Doç. Dr. Ataman KARAÇÖP

Doç. Dr. Muhammet Hanifi ERCOŞKUN

Doç. Dr. Mustafa AKILLI

Doç. Dr. Ramazan CANSOY

Doç. Dr. Taner ATMACA

Doç. Dr. Tufan İNALTEKİN

Dr. Öğr. Üyesi Betül ALATLI

Dr. Öğr. Üyesi Hayriye Merve ERİŞ HASIRCI

Dr. Ceren MUTLUER

Dr. Elif SEZER BAŞARAN

Dr. Seval KULA KARTAL

- Editör** Doç. Dr. Mustafa AKILLI, *Bursa Uludağ Ün., Eğitim Fakültesi*
- 0. Bölüm** **Başlangıç: Araştırmacı Kimliği ile Öğretmen**
Doç. Dr. Mustafa AKILLI, *Bursa Uludağ Ün., Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0003-0492-0317
- 1. Bölüm** **Eğitimde Araştırmaya Giriş: Temel Kavramlar, İlke ve Paradigmalar**
Doç. Dr. Taner ATMACA, *Düzce Ün., Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0001-9157-3100
- 2. Bölüm** **Bilimsel Bilgiye Erişim ve Anlamlandırma**
Prof. Dr. Selahattin TURAN, *Bursa Uludağ Ün., Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0003-4023-5819
Doç. Dr. Ramazan CANSOY, *Karabük Ün., Edebiyat Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0003-4023-5819
- 3. Bölüm** **Problemi Tanımlama**
Doç. Dr. Muhammet Hanifi ERÇOŞKUN, *Atatürk Ün., Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0001-9932-3659
- 4. Bölüm** **Eğitim Araştırmalarında Sıklıkla Kullanılan Yöntemler**
Dr. Öğr. Üyesi Hayriye Merve ERİŞ HASIRCI, *Düzce Ün., Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0002-5726-6307
- 5. Bölüm** **Araştırmalarda Geçerlik ve Güvenirlik**
Dr. Ceren MUTLUER, *Bolu Abant İzzet Baysal Ün., Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0002-3935-336X
- 6. Bölüm** **Eğitim Araştırmalarında Veri Toplama Süreci**
Dr. Seval KULA KARTAL, *Pamukkale Ün., Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0002-3018-6972
- 7. Bölüm** **Eğitim Araştırmalarında İstatistik**
Dr. Elif SEZER BAŞARAN, *Bursa Uludağ Ün., Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0002-7302-2724

Bölümler ve Yazarlar

8. Bölüm

Eğitimde Proje Hazırlama ve Proje Türleri

Doç. Dr Ataman KARAÇÖP, *Kars Kafkas Ün., Dede Korkut Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0001-8939-3725

Doç. Dr Tufan İNALTEKİN, *Kars Kafkas Ün., Dede Korkut Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0002-3843-7393

9. Bölüm

Etik ve Raporlaştırma

Dr. Öğr. Üyesi Betül ALATLI, *Balıkesir Ün., Necatibey Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0003-2424-5937

10. Bölüm

Eğitim Araştırmalarının Okula Taşınması

Doç. Dr. Mustafa AKILLI, *Bursa Uludağ Ün., Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0003-0492-0317

Önsöz

Çok küçük yaşlardan itibaren bireylere bilimsel süreç becerilerinin kazandırılması gerekliliği ve ihtiyacının sıkça vurgulandığı günümüz dünyasında öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin de bu süreç becerilerine sahip olmaları kaçınılmaz bir hale gelmiştir. Özellikle eğitim alanında, bilgiyi üretmek, üretilmiş bilgiye erişmek ve onu anlamak, gerektiği durumlarda sınıflarımıza ve okullarımıza bu bilgiyi yansıtmak oldukça önemlidir.

Bu kitapta özel olarak eğitim alanı ile ilgili bilimsel araştırma süreçlerine ait başlıklar ele alınmıştır. Bölümler yazılırken mümkün olduğunca anlaşılır ve sade bir dil kullanılmasına özen gösterilmiştir. Bunun yanı sıra alan örneklerine yer verilmiş ve konuların anlaşılabilirliği artırılmıştır. “Başlangıç” olarak adlandırılan 0. bölümde sizlerin neden araştırmacı öğretmen olmanız gerektiği anlatıldı ve bütün kitap aslında biraz bunun üzerine kurgulandı. Birinci bölümde “Temel Tanımlar” yer alırken “Bilimsel Bilgiye Erişim ve Anlamlandırma” başlıklı ikinci bölümde sıkça karşılaşılan zorluklardan olan alan yazın taraması ve bilimsel bilgiye erişim anlatılmıştır. Daha sonra “Problemi Tanımlama”dan söz edilmiş, ortaya koyduğunuz bu problemi çözüme kavuşturmak için hangi yollara başvuracağınız ile ilgili “Eğitim Araştırmalarında Sıklıkla Kullanılan Yöntemler” bölümü hazırlanmıştır. Kullanmaya karar verdiğiniz yöntemin bir basamağı olarak veri toplama ile ilgili “Eğitim Araştırmalarında Veri Toplama Süreci” sizlere aktarılmıştır. Daha sonrasında ise özellikle erişim ve kullanım konusunda zorlandığınızı bildiğimiz veri analizi süreci için ise “Eğitim Araştırmalarında İstatistik” bölümü özenle kaleme alınmıştır. Sıkça kullanacağınız analiz yöntemleri, hepimizin bilgisayarlarında var olan ve Microsoft Office programı içinde yer alan “excel çalışma sayfası”nda örneklendirilerek oldukça detaylı şekilde anlatılmıştır. Böylelikle erişim imkanınız ve analiz kolaylığı sizleri yormayacaktır. Arkasından bu süreç sonunda elde ettiğiniz sonuçları, her bir bölüm üzerinde nasıl kaleme alacağınız tavsiyelerle birlikte “Etik ve Raporlaştırma” bölümünde ele alınmıştır. Yine kitabın önemli bölümlerinden birisi “Eğitimde Proje Hazırlama ve Proje Türleri” olarak karşınıza çıkıyor. Bu bölümde bir proje için sürecin nasıl ilerlemesi gerektiği hakkında bilgi verilirken, eğitim alanında ulusal ve uluslararası proje çeşitlerine değinildi. “Eğitim Araştırmalarının Okula Taşınması” başlıklı son bölümde ise örnek araştırma sonuçlarının sınıflarınıza nasıl getirilebileceği anlatılmaya çalışıldı.

Bu kitap tüm öğretmen adaylarımız, öğretmenlerimiz ve idarecilerimiz için temel bir kaynak olma özelliğine de sahiptir. Araştırma yapmanın sizler için neden önemli olduğunu, dolayısıyla bu süreci ve süreç içindeki basamakları oldukça detaylı ve anlaşılabilir bir şekilde anlatarak sizlere rehber olacağı inancını taşıdığımız

eseri takdirlerinize sunmaktan mutluluk duyuyoruz. Sizlerden ricamız eserin ilk basımı olduğu için gözümüzden kaçmış olabilecek noktaları, kitaba katkı sağlayacağına düşündüğünüz eleştirilerinizi ve fikirlerinizi tarafımıza *akilli@uludag.edu.tr* e-posta adresi üzerinden ulaştırmaktan çekinmemeniz olacaktır.

Şimdiden değerli katkılarınız için öncelikle sizlere, sonra titizlikle çalışan değerli bölüm yazarlarımıza ve iş birliği için Vizetek Yayıncılığa teşekkürlerimi sunarım.

Editör

Doç. Dr. Mustafa AKILLI

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....vii

BÖLÜM 0:

BAŞLANGIÇ: ARAŞTIRMACI KİMLİĞİ İLE ÖĞRETMEN.....1

Doç. Dr. Mustafa AKILLI

BÖLÜM 1:

**EĞİTİMDE ARAŞTIRMAYA GİRİŞ: TEMEL KAVRAMLAR, İLKE VE
PARADİGMALAR**.....5

Doç. Dr. Taner ATMACA

BÖLÜM 2:

BİLİMSEL BİLGİYE ERİŞİM VE ANLAMLANDIRMA.....19

Prof. Dr. Selahattin TURAN

Doç. Dr. Ramazan CANSOY

BÖLÜM 3:

PROBLEMİ TANIMLAMA.....41

Doç. Dr. Muhammet Hanifi ERCOŞKUN

BÖLÜM 4:

EĞİTİM ARAŞTIRMALARINDA SIKLIKLA KULLANILAN YÖNTEMLER.....65

Dr. Öğr. Üyesi H. Merve ERİŞ HASIRCI

BÖLÜM 5:

ARAŞTIRMALARDA GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK.....87

Dr. Ceren MUTLUER

BÖLÜM 6:

EĞİTİM ARAŞTIRMALARINDA VERİ TOPLAMA SÜRECİ.....125

Dr. Seval KULA KARTAL

BÖLÜM 7:
EĞİTİM ARAŞTIRMALARINDA İSTATİSTİK.....157
Dr. Elif SEZER BAŞARAN

BÖLÜM 8:
EĞİTİMDE PROJE HAZIRLAMA VE PROJE TÜRLERİ.....231
Doç. Dr. Ataman KARAÇOP
Doç. Dr. Tufan İNALTEKİN

BÖLÜM 9:
RAPORLAŞTIRMA VE ETİK.....267
Dr. Öğr. Üyesi Betül ALATLI

BÖLÜM 10:
EĞİTİM ARAŞTIRMALARININ OKULA TAŞINMASI303
Doç. Dr. Mustafa AKILLI